

Arbejderklassen, ikke blot for Børn og Kvinder, men ogsaa under forskellige Forhold for den voksne Arbejder.

Den højtærede Minister anmodede i sin Tid Arbejdsraadet om til den forestaaende Revision af den gældende Fabriklov at udtale sine Ønsker. Det henvendte sig igen til de to stærkest interesserede Parter, Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund. Det lykkedes efter min Mening Raadet at fremskaffe mange gode Oplysninger og ogsaa paa forskellige Omraader at svejste de to Parters Meninger nogenlunde sammen. Det Forslag, der fremkom fra Raadet, var derfor paa flere Omraader saadan, at ogsaa vi Socialdemokrater kunde billige det. Her staar jo modstridende Interesser mod hinanden, paa den ene Side de, der har Kapital til at købe Arbejdsmidlerne og vil udnytte dem paa den for dem fordelagtigste Maade og skaffe sig Arbejdskraften, hvor de kan. Det vil under de nuværende Forhold sige, at den ene Familie tænker som saa: Vore Børn skal ikke hen paa et Sted, hvor de sætter deres Sundhed til, hvor de bliver forkrøblede, udslidte, og at den anden Familie maaske ræsonnerer saaledes: Manden her er syg eller arbejdsløs, Hustruen kan ikke tage fat, der er mange Børn, vi maa derfor lade disse arbejde. Der er da ikke andet for, end at Loven maa forbyde dette Børnearbejde, idet der jo er mange Erhverv, som Børn ikke har godt af at blive dragne ind i. Jeg er ganske vist ikke fuldt tilfreds med Lovforslaget, som det er kommet fra Landstinget, men jeg skal dog erkende, at det betegner et betydeligt Fremskridt, naar skolepligtige Børns Arbejde forbydes i de Virksomheder, der er underkastede Tilsyn. Jeg siger det ogsaa uden Hensyn til, at det i dette Tilfælde er Landstinget, der faar nogen Ros. Man kan godt være bekendt at anerkende det store Fremskridt, som det her har været med til at føre frem.

Om selve Lovforslaget skal jeg tillade mig at gøre nogle Bemærkninger. Det gjorde mig ondt at høre Flertallets Ordfører tage Afstand fra Bestemmelsen om, at ogsaa Mejerier falder ind under Loven. Jeg mindes fra forrige Gang, vi havde denne Sag til Behandling, at dette Spørgsmaal var Genstand for forskellige Anskuelser, og at særlig enkelte af Landbrugets Repræsentanter var Modstandere af, at Mejerierne medtoges. Det er jo ret forstaaeligt, at Modstanden kom fra deres Side, som til daglig arbejder i disse Virk-

somheder. Det forekommer mig imidlertid, at efterhaanden som Landbruget bliver mere og mere industrielt, desto mere er der Anledning til ogsaa at drage den Slags Virksomheder ind under denne Lovgivning.

Flertallets Ordfører — det maa jeg maaske omtale med det samme — fandt det heldigt, at det ikke i Lovforslaget var fastsat, at der skulde føres Tilsyn med Statens Virksomheder, idet han mente, at naar Staten selv gav Love om Tilsyn med Værksteder, burde man gaa ud fra, at det var overflødigt, at dette Tilsyn fik noget med de Virksomheder at bestille, som Staten selv ejede. Den ærede Ordfører har nu misforstaaet Lovens Bestemmelse noget. Det hedder ganske vist: „Indenrigsministeren kan efter Forhandling med vedkommende Minister bestemme, at Statsvirksomheder undtages fra Tilsyn ifølge nærværende Lov“; men der tilføjes: „mod, at det af de paagældende Myndigheder paases, at Lovens Forskrifter samt de i Medfør af samme udfærdigede Anordninger og Regulativer gennemføres for Virksomhederne“. Nu er jeg ikke tilfreds med denne Slutningsbestemmelse, for de Myndigheder, der der sigtes til, er de Myndigheder, som har med de paagældende Statsværksteder at bestille, og i Virkeligheden er der Statsvirksomheder — det er sagt mig af Folk, ogsaa Medlemmer af Rigsdagen, der har haft Lejlighed til at se dem —, hvis Arbejdsorden og hele Indretning er af en saadan Beskaffenhed, at de, saafremt det var private Virksomheder, vilde blive satte under Tiltale i Henhold til den nugældende Lov og kunde risikere Bødestraf. Det rigtigste vilde derfor være, at der blev tilføjet en Bestemmelse om, at Arbejdsraadet havde Ret til at gøre Indstilling angaaende disse Statsvirksomheder og Tilsynet Ret til at kontrollere dem, naar der var givet Anledning dertil. Men om dette sidste mener jeg, at de i disse Virksomheder beskæftigede Arbejdere eller deres Organisationer skulde kunne gøre Paatale til Tilsynet og derved foranledige, at disse Virksomheder kom under den fornødne Kontrol.

I §§ 1, 2, 3 og 4 fastsættes Lovens Omraade. Det nye er her, at Hjemmearbejdet inddrages under Loven. Herom blev der fra vor Side gjort Henstilling ved Sagens sidste Behandling her i Tinget, og det glæder mig, at der er taget noget Hensyn til de Bemærkninger, der den Gang fremkom fra vor Side, ligesom ogsaa til Udtalelser fra Arbejdsraadet. Dette